

František Adolf Šubert (1849–1915)

„Naš Zlatým potokem vyrostla nám čtvrt města. Nová doba vůbec jeví se v Dobrušce značným ruchem, jenž znamená nastupuje na místo její dřívější povahy dosti idylické. Nechť roste i vesměs stále více, milá svým a tím, kteří ji poznávají!“
E. A. Šubert, U nás v Dobrušce, Praha 1916, s. 103

F. A. Šubert při státnici se bratry Vávrovi na činnosti Národního divadla v Pražské divadle v pražské Šance (úroveň archív 1907)

Dramatik, prozaik, divadelní organizátor a žurnalista František Adolf Šubert byl s východními Čechami spjat trvalým poutem. Rodák z Dobrušky pocházel z národně uvědomělého vlasteneckého rodu. Byl nejstarším synem sedláře, který brzy onemocněl; syn musel tedy studovat s pomocí kondic a církve a po otcově smrti se postarat o početné mladší sourozence. Po maturitě na gymnáziu v Hradci Králové studoval řečtinu a latinu na pražské univerzitě, ale byl nucen studii zanechat a vydělávat si práci v novinách. Stal se politickým stoupencem Františka Ladislava Riegera, jenž mu materiálně pomáhal, proto – i když s jeho staročeskou konzervativní politickou linií ne vždy souhlasil – zachoval jeho straně věrnost do konce života.

Šubertova činnost odráží vzestupné tendence i problémy českého společenského vývoje druhé poloviny 19. století: Šubert patřil k zakladatelům Spolku českých žurnalistů, Ústřední matice školské, Národní jednoty pošumavské, Nakladatelského družstva Máje, byl také členem Umělecké besedy, Svatoboru, Matice divadelní, inicioval i zakoupení rodného domku Jana Husa v Husinci.

Kulturní zájmy a literární talent projevovat Šubert již jako gymnazista a jeho dramatické i prozaické začátky poznamenala pozdně romantická manýra, přivedly ho však k tomu, aby se

orientoval na kulturní program staročeské strany. Z funkce tajemníka Českého klubu byl povolán do předsednictva Šboru pro zřízení českého Národního divadla. Protože byl jedním z těch, kdo se nejhrošivěji podílel na stavbě divadelní budovy, bylo logické, že po jejím požáru ho dr. Rieger v předsednictvu posadil do jeho čela. Šubert byl ředitelem Národního divadla v letech 1883 až 1900. Jako diplomat a manažer české kultury byl uznáván i v Evropě. Podarilo se mu překonat komerční ráz repertoáru a otevřít jej modernímu realismu, zavedl představení pro dělníky, uspořádal zájezd do Vídně, kde uspěl s provedením Smetanovy *Prodané nevěsty*, založil vydávání historicky dokumentárních divadelních ročenek. Jako jeden z hlavních pořadatelů Národopisné výstavy

Ředitel F. A. Šubert před Národním divadlem 27. dubna 1891. Zlevna: herec Vladislav Florjanský a Adolf Krištin, F. A. Šubert, herec František Mlýnský a Eduard Vojan (úroveň archív 1907)

československé roku 1895 do ní zapojil i divadelní provoz. Z divadla musel odejít poté, co jeho správu převzali mladočeši. Jako ředitel České grafické unie a člen pražského zastupitelstva počem promýšlel vznik pražské městské scény. V roce 1907 zahájil jako první ředitel činnost Vinohradského divadla, odkud pro kritiku vysokých nákladů na reprezentační divadelní zájezd do Vídně v roce 1908 hrzy nedobrovolně odešel.

Šubert jako dramatik šel k aktuálně vyhocenému a sociálně podbarvenému realismu. Z jeho her jsou nejznámější: *Jan Vávrova* (1886), *Praktikus* (1889), *Drama čtyř chudých stěn* (1893, premiéra 1903) a *Zněl* (1904). Syntetickou dramatickou práci mu nebylo dopřáno napsat. Z próz jsou nejčtenější svazky vzpomínek (*U nás v Dobrušce*, 1916). Šubert byl i editorem a znalcem díla V. K. Klípcery a průkopníkem etnografického výzkumu. Před smrtí jako společník revue *Osvěta* a iniciátor mnoha sociálních, humanitárních a lidu prospěšných akcí podpořil protirakouský odboj části české veřejnosti. Pochován je na Olšanských hřbitovech v Praze. K tomuto velkému zapomenému muži se Dobruška s hrdostí hlásí i dnes.

Doc. PhDr. Martin Kučera, CSc.

Pohled na Dobrušku v roce 1905 (úroveň archív 1907)

mu realismu. Z jeho her jsou nejznámější: *Jan Vávrova* (1886), *Praktikus* (1889), *Drama čtyř chudých stěn* (1893, premiéra 1903) a *Zněl* (1904). Syntetickou dramatickou práci mu nebylo dopřáno napsat. Z próz jsou nejčtenější svazky vzpomínek (*U nás v Dobrušce*, 1916). Šubert byl i editorem a znalcem díla V. K. Klípcery a průkopníkem etnografického výzkumu. Před smrtí jako společník revue *Osvěta* a iniciátor mnoha sociálních, humanitárních a lidu prospěšných akcí podpořil protirakouský odboj části české veřejnosti. Pochován je na Olšanských hřbitovech v Praze. K tomuto velkému zapomenému muži se Dobruška s hrdostí hlásí i dnes.

Zřizovatelé: Národní muzeum – Matice česká, sekce Společnost Národního muzea, ve spolupráci s Famázníkem národního písemnictví a Městským úřadem v Dobrušce – prosinec 2010
Typografie, tisk: FAST reklamní studio s. r. o., Praha 10
Kontakt: Matice česká, Václavské náměstí 68, 115 79 Praha 1, tel. 224 497 333, matice_ceska@mm.cz